

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

V. Lutheranorum querelæ contra Melancth. cum literis spurcissimis
Lutheri ad Spalatin.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO 1530. Septembris, cum soluto iam colloquio de pace politicâ inter Catholicos & Protestantes vsq; ad tēpus Cōcilij variè, disceptaretur.

Scribit ad Camerariū de iurisdictione.

Ibid. fo. 309

Me!anchthon interim denuò litteras dedit ad Camerarium suum quinto Septembris, in quibus, Ego, inquit, optimo animo semper putavi ista concedenda esse. Quo iure enim licebit nobis dissolvere *ἡ ἐκκλησιαστικὴν* ecclesiasticam, si Episcopi nobis concedant illa, quæ æquum est eos concedere? Et vt liceat, certè non expedit. Semper ita sensit ipse Lutherus, quem nulla de causâ quidam, vt video, amant, nisi quia beneficio eius sentiunt se Episcopos excussisse, & adeptos libertatem minimè vtilem ad posteritatem. Qualis enim, cedo, futurus est status ad posteros in Ecclesiâ, si omnes veteres mores sint aboliti, si nulli certè sint prælides? Hæc tenus Melanchthon.

V.

Luthera-
norū que-
relæ apud
Lutherum.
*Chyt. in
hist. Confes.
fol. 311.*

Lutheri re-
sponso.

Cū igitur Lutherani passim intelligerent, prorsus ita se habere, quæ de iurisdictione Catholicis Episcopis restitutâ spargebantur, Septembri mēse Lutherū, velut vnicū libertatis Euangelicæ vindicem, in hoc cōmuni periculo tragicis clamoribus interpellarunt, quiritates rem esse desperatam; Melanchthonē & cæteros omnia prodidisse publicæ tranquillitatis gratiâ; iamq; ab illis plus periculi, quâ ab aduersarijs impendere; & maius fore negotiū in his cōpescendis, quâ in repellēdis hostibus. Hęc & id genus alia, cū Luthero per quosdam magni nominis importunè fatis &

per-

pertinaciter obijcerentur, in hæc verba tan- ANNO
dem ille prorupit: Si res ad eum modū se ha- 1530.
bet, certè diabolus insignem dissipationē in-
ter nos ipsos fecit. Igitur importunitate suo-
rū & violentiā superatus, litteras dedit tandē,
non ad Melanchthonem, cuius vnus culpā Eius ad Io-
proditam Euangelij causam omnes vocife- nā litteræ.

rabantur, sed ad Ionam, 20. Sept. scriptas; in
quibus tonitrua, fulgura, tragicosq; clamores
multorum ad se deferri scribit de rebus cō-
munibus, quasi aduersarijs omnia concedan-
tur, & res Euangelica in magnum sit discrimen adducta. Itaq; quid acciderit in hoc ge-
nere, num quid amplius sit concessum, quam
postremis litteris perscripserant, postulat
edoceri. Quia verò frequentiores rixas in-
ter Melanchthonem, cæterosq; fuisse no-
uerat, ad concordiam eos cohortatur. Vide-

Documen-
tum actio-
nis postu-
lat.

Ibid. fol. 311.

te, inquit, ne id cōmittatis, vt inter nos ipsos
schisma oriatur. Et paulò post: Non scribo
hæc, quod opiner vos quicquam cōmissuros
esse: Sed violentia penè plus quā tragica lit-
terarū, quibus me nostri flagellant, cogit etiā
tutissima timere. Deinceps & ego aduersa-
rijs ne p'lo quidē cedam. Demum, Sed satis
est, inquit. Ego penè rūpor irā & indignatio-
ne. Oro autem, vt abruptâ actione, desinatis
cū illis agere, vt cedatis. Hactenus Lutherus.

Luth. ne-
mini cedit.

“
“
“
“
“
“

Cæterū frustra fuit panicus ille terror Lu-
theranorū, & summa cōsternatio, quā metus
inculsit Ecclesiasticæ iurisdictionis. Ea enim
verbo quidē, & voto Melanchthonis Episcopis
restitu-

Iurisdic-
tio
verbis non
re restituta.

ANNO
1530.

restituta fuit; reipsâ nunquam fuit restituta: cum integra fieri non posset omnium dogmatum conciliatio, & Protestantes à quibusdam etiam per Melanchthonem concessis capitibus resilirent; idque ad arbitrium Lutheri, à quo rerum omnium momenta pendebant. Interim, quia scriptum illud erat

Lutherano
rum angu-
stia.

Chyt. in hist.

Conf. f. 296

Lut. litteræ

ad Spalati-

num.

in manibus Catholicorum, in quo Melanchthon de sociorum, imo & Letheri consensu iurisdictionem restituit Episcopis, vti supra diximus; difficultas enata fuit, quomodo ab eo, quod deliberatò concesserant Lutherani, saluo honore, vel sine leuitatis notâ referrent pedem. Quâ de re cum valde solliciti essent Ionas, Spalatinus, alijque qui Melanchthonem contrâ genium erant secuti, quod is Lutheri non conscio tantum, sed & iubente iurisdictionem Episcopis concedi diceret; Lutherus datis ad Spalatinum litteris hortatur, vt sint animo præsentem; inuenturum se rationem, vt ex ijs difficultatibus eos expediat. Est, inquit, aliquid manifestè (quod non facietis Christo fauente) contra Euangelium concesseritis, & ita in faccum aliquem, aquilam istam (Melanchthonem) concluderint: Veniet, ne dubita, veniet Lutherus, hanc aquilam liberaturus magnificè: Ita viuit Christus, hoc verum est. Quare nolite timere, victores iam violentiæ, ab istis bullis insidiarum: Vt res ceciderit, fortes estote, & viriliter agite.

Ibid. f. 287.

Iam & Catholici vicissim Lutheranis
com-

communione vtriusq; speciei certis condi-
 tionibus indulgendam censuerant; idque per
 Pontificem; quâ de re Legatum Apostolicæ
 Sedis dixerant interpellandû. De quo capite
 Lutherus Spalatino respondet in hunc mo-
 dū: Porrò, inquit, in isto articulo, in quo pe-
 titur, vt à Legato & Papâ postulemus nobis
 concedi, quæ nobis permittere velint, obse-
 cro te, vt Ambisdorfficè respondeas in aliquè
 angulum: Vt Pontifex & Legatus ipsius lin-
 gua setan nobis detergant. Germanicè nates
 dixit, in uersis litteris; de qua scurruli ac tur-
 pissimâ phrasi veniam peto: Non mea hæc
 est, sed Lutheri spurcicies: cui hoc genus ser-
 mo familiaris admodum fuit. Quod verò se
 scribit aquilam rupto sacco liberaturum, id
 fecit Lutherus, dum iracundiâ præceps acti-
 onem abrumpi iussit: qua in re mādato ipsius
 partuerunt. Ita factum est, vt Saxo, re infectâ
 tandem ad vigesimum tertium Septemb. cum
 omni comitatu discederet.

Atq; hæc quidem breuiter commemorare
 placuit, de Melächthonis actionibus, pro se-
 ctâ Lutheranâ susceptis, in Augustano Con-
 uentu: In quo tamen multum laborauit, vt
 Lutheri causam tueretur, & per integram
 æstatem ex Maio ad Septembrem vsque ma-
 gnas molestias, sollicitudines, curas, imò &
 summos angores sustinuit, nihil aliud tamen
 ab ijs, pro quibus velut in acie sudabat, quam
 obloquia, calumnias, detractionem, odium,
 inuidiamque reportauit.

ANNO

1530.

Catholi-

corū inten-

tio de com-

muniōne

vtriusque

speciei.

Ibid. f. 296.

“

Spurcicies

Lutheri.

Protestan-

tes re infe-

ctâ disce-

dunt.